

Morza szum, ptaków śpiew, złota plaża pośród drzew...

Kto z nas nie lubi poleżeć sobie na plaży, w promieniach słonecznych, a kiedy te staną się zbyt uciążliwe – schłodzić się w czystej toni morskiej lub jeziornej wody... No właśnie – czystej. Skąd mamy wiedzieć, czy kąpielisko, na którym wypoczywamy, spełnia wymagane normy, a relaksu w wodzie nie przypłacimy np. uciążliwą wysypką? Są sposoby, aby to sprawdzić i podpowiemy Wam, jak to zrobić.

Kąpielisko to takie miejsce, gdzie kąpiel (w morzu, jeziorze czy rzece) jest dozwolona lub jest praktykowana przez dużą liczbę osób i nie jest zabroniona. W trosce o zdrowie ludzi są one kontrolowane przez specjalne służby upoważnione do tego przez prawo. Jednym z najważniejszych dokumentów poświęconych zarządzaniu czystością wody w kąpieliskach jest *Dyrektywa 2006/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lutego*. Prawo to podkreśla konieczność informowania społeczeństwa o jakości wody w kąpieliskach. Państwa członkowskie UE mają czas na pełne wprowadzenie w życie dyrektywy do 2015 r., jednak wiele z nich zaczęło wprowadzać zmiany wkrótce po jej przyjęciu.

W Polsce przepisy w zakresie kąpielisk regulują także ustawa *Prawo wodne* oraz rozporządzenia ministrów zdrowia i środowiska. Jednak wiadome jest, że zwykły wczasowicz nie będzie studiował dokumentów po to, by się przekonać, czy może popływać w swoim ulubionym jeziorze. Jak zatem sprawdzić czystość kąpieliska? Jest na to doskonały i prosty sposób – internetowy Serwis Kąpieliskowy, prowadzony przez Departament Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody, Głównej

Inspekcji Sanitarnej - www.sk.gis.gov.pl. Jest on aktywny przez cały sezon kąpieliskowy – czyli od drugiej połowy czerwca do końca września. W tym okresie woda w kąpieliskach jest pobierana i badana nie mniej niż cztery razy, a na podstawie wyników badań aktualizowana jest mapa Polski zawierająca wszystkie kąpieliska wyznaczone uchwałami rad gmin. W opisach kąpielisk zostały wykorzystane ikony z zakresu oceny jakości wody (woda przydatna bądź nie do kąpieli), wyposażenia kąpielisk (czy jest ogrodzone, czy jest pomost itp.) i innych udogodnień (czy np. są natryski lub przebieralnie). Dlatego wybierając się nad wodę, warto zajrzeć na strony Serwisu Kąpieliskowego – pozwoli to uniknąć rozczarowań i właściwie wybrać miejsce wypoczynku.

Inspekcja sanitarna bada pobrane próbki wody pod kątem czynników:

- mikrobiologicznych (określenie bakterii grupy coli, paciorkowców i pałeczek Salmonella)
- fizykochemicznych (obecność fosforanów, związków azotu, substancji powierzchniowo czynnych).

W przypadku znacznego pogorszenia jakości wody badania mogą uwzględniać również obecność enterowirusów, cyjanów i metali ciężkich.

NIEKTÓRE ZNAKI WYKORZYSTYWANE NA KĄPIELISKACH

woda nieprzydatna do kąpieli

zakaz skakania na główkę

zakaz surfowania

woda przydatna do kąpieli

zakaz nurkowania

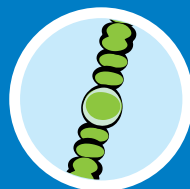
zakaz żeglowania

No tak, a co zrobić, jeżeli nie mamy dostępu do komputera i internetu – w końcu to wakacje? Wówczas możemy sami spróbować ocenić wodę na kąpielisku, obserwując jej stan, barwę czy pojawiające się rośliny i zwierzęta. Poniżej kilka cennych wskazówek.

Absolutnie nie wchodź do wody, jeżeli:

1. pływają w niej martwe ryby lub inne zwierzęta,
2. ma ona kolor zielonkawo-niebieski, przypomina gęstą śmierdzącą brudnoszarą zupę, a na powierzchni znajduje się kożuch – w wodzie pojawiły się sinice,
3. zbiornik znajduje się w bardzo bliskim otoczeniu pól uprawnych – istnieje duże ryzyko, że środki ochrony roślin (często szkodliwe) stosowane przez rolników spływają do tego zbiornika.

Sinice – prymitywne organizmy jednokomórkowe, w sprzyjających warunkach szybko się namnażają, tworząc na powierzchni wody spieniony kożuch (tzw. zakwity sinic). Wiele gatunków zdolnych jest do produkcji biotoksyn, które są niebezpieczne dla ludzi i zwierząt – powodują objawy podobne do zatrucia pestycydami (nudności, bóle brzucha, alergiczne reakcje skórne itp.).

Istnieją także organizmy, których obecność potwierdza czystość wód – są to tzw. bioindykatory (gatunki roślin lub zwierząt charakteryzujące się niską tolerancją na zmiany środowiska, w którym żyją (np. obecność nowego związku chemicznego). Jeżeli więc uda nam się zaobserwować w wodzie mech zdrojek lub jętki (bardzo małe, delikatne owady, których dorosłe osobniki żyją zaledwie kilka godzin, natomiast rozwój trwa do trzech lat i przebiega w wodzie), możemy być pewni, że zbiornik należy do najczystszych z możliwych. O czystości wody świadczy również występowanie w niej rozwielitek (słodkowodnych stawonogów) oraz obecność ważek i takich roślin, jak kosaciec żółty czy grzybień biały.

Czystość wody na kąpielisku to nie jedyna rzecz, jaką powinniśmy brać pod uwagę, wybierając miejsce wypoczynku. Najważniejsze jest nasze bezpieczeństwo, dlatego zawsze warto sprawdzić, czy na kąpielisku jest ratownik i wyznaczone miejsce do kąpeli. Pamiętajmy, że woda nie tylko cudownie relaksuje, ale potrafi też być bardzo niebezpieczna. ■ MS

Źródło:

Lekarz jezior, Głos Uczelni, Pismo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2012, nr 9 (319), s.12-13.

Woda, Las i Natura, www.wlin.pl/rola-wody/mapa/09-klasy-czystosci-wody-i-organizmy-wskaznikowe
Serwis Kąpieliskowy, www.sk.gis.gov.pl
www.woda.edu.pl

